

Prvňáček

(Co by mělo umět dítě, které nastupuje do 1. třídy, a jak mu mohou pomoci rodiče)

Autor: Dana Papežová a Jana Kolková (ÚIV)

Učitelé prvních tříd se stále častěji setkávají s dětmi, které nejsou na nástup do školy řádně připraveny. Zhoršily se zejména vyjadřovací schopnosti dětí a výslovnost. Pokud si sami rodiče nejsou jisti, zda je jejich dítě schopné bez větších problémů zvládnout první třídu, měli by se obrátit na dětského psychologa, který s nimi zkonstruuje schopnosti a dovednosti jejich dítěte.

Požadované schopnosti a dovednosti budoucích prvňáčků

- zná své jméno a příjmení a ví, jak se jmenují jeho rodiče
 - ví, kolik je mu let
 - zná adresu svého bydliště
 - umí správně vyslovovat všechny hlásky
 - dovede poznat jednotlivé barvy a kreslit tužkou, pastelkami a malovat barvami
 - dovede zarecitovat báseň, zazpívat píseň
 - umí vystříhnout jednoduchý obrázek
 - umí poznat a roztřídit základní tvary
 - zná prostorové pojmy
 - umí nakreslit lidskou postavu a všechny její základní části a detaily
 - umí počítat vzestupnou řadu od jedné do deseti
 - zná časové vztahy
 - dovede vyřídit jednoduchý vzkaz
 - dovede se soustředit a samostatně pracovat alespoň 20 minut
 - vydrží sledovat pohádky, filmy, písničky a dokáže si o nich povídat s dospělým
 - umí hrát jednoduché hry, dodržovat pravidla
 - umí uklidit knížky, pastelky a hračky na své místo
 - dovede si pod dohledem rodičů uložit věci do školní tašky
 - umí se samostatně obléknout a svléknout, zapnout knoflíky, zavázat tkaničky
 - zná základní pravidla hygieny
 - umí používat příbor
-a v neposlední řadě umí pozdravit, požádat a poděkovat

Nástup do první třídy je pro dítě vždy velkým náparem, a proto by sami rodiče měli maximálně přispět k tomu, aby škola nebyla pro dítě stresující a své nové povinnosti zvládalo bez potíží.

Desatero pro rodiče prvňáčků

1. Každý den kontrolují za přítomnosti dítěte jeho školní tašku.
2. Každý den kontrolují penál a připraví ořezané tužky.
3. Pomáhají dítěti v přípravě školních potřeb a učebních pomůcek za jeho přítomnosti, společně je ukládají do tašky.
4. Koupí školní pomůcky podle pokynů třídní učitelky, zpravidla po informativní schůzce rodičů budoucích prvňáčků.
5. Pravidelnou přípravu na vyučování rozdělí dítěti na kratší časové intervaly.
6. Příprava na vyučování by měla probíhat v klidném a příjemném prostředí, aby se dítě mohlo soustředit na svou práci.
7. Povídají si s dítětem o tom, co prožilo ve škole, snaží se odpovědět na jeho otázky.
8. O společných kulturních zážitcích (rozhlas, televize, kino, divadlo, koncerty) si s dítětem vypráví, snaží se mu vysvětlit, čemu nerozumělo.
9. Pochválí dítě za dobré výsledky. Snaží se nezlobit se, když se mu něco ve škole nedaří.
10. Jsou součástí školy a zvykají si na spolupráci a návštěvy ve škole.

Kromě výše uvedeného „desatera“ činností můžete napomoci rozvoji svého dítěte i následujícími aktivitami:

- čtete dítěti často pohádky a požádejte ho, aby vám vyprávělo, o čem pohádka byla
- učte jej písničky a básničky
- řešte s ním jednoduché úkoly v dětských časopisech
- hrajte s dítětem společenské hry (člověče nezlob se, pexeso, kvarteto, domino), naučte ho tak respektovat pravidla i přijímat porážku
- dávejte dítěti hádanky
- navštěvujte s dítětem dětská divadelní představení a povídejte si s ním o nich
- procvičujte s dítětem prostorovou orientaci (například kreslením obrázku podle vašich podnětů)
- chodte s dítětem na procházky, pozorujte věci kolem sebe, dbejte na to, aby se mu dostávalo stále nových podnětů
- hrajte s dětmi slovní hříčky a vymýšlejte rýmy

Doporučená literatura:

Petruchová, E. O dozrávání... Než půjdu do školy ... Pracovní sešit pro děti MŠ a předškoláky. Olomouc: VZP, 1998

Beníšková, T. První třídou bez pláče. Praha: Grada, 2007

Kreislová, Z. Krok za krokem 1. třídou. Praha: Grada Publishing, 2008

Kutálková, D. Jak připravit dítě do 1. třídy. Praha: Grada 2005

Andersonová, Fischgrundová. Dobrý start do školy : Jak můžete připravit vašemu dítěti dobrý vstup do školy. Praha: Portál 1993